

บันทึก

เรื่อง ลิขสิทธิ์สิ่งพิมพ์ขององค์การระหว่างประเทศ (งานอันมีลิขสิทธิ์ของ
องค์การระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกอยู่ด้วยจะได้รับ
ความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๒๑ หรือไม่)

กรมศิลปากรได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๗๐๖/๑๘๖๗ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๗
ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้มี
หนังสือ ที่ อก ๐๗๐๔/๓๙๕ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๒๗ ถึงกรมศิลปากร ขอรทราบลักเกณท์
และเงื่อนไขในการคุ้มครองลิขสิทธิ์สิ่งพิมพ์ขององค์การระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิก
อยู่ด้วย

กรมศิลปากรได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การคุ้มครองลิขสิทธิ์ขององค์การระหว่าง
ประเทศนั้น ยังมีปัญหาการตีความกฎหมายว่า งานอันมีลิขสิทธิ์ขององค์การระหว่างประเทศ
ดังกล่าวจะได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในประเทศไทยหรือไม่นั้น เนื่องจากความตอนท้ายของ
มาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๒๑ ได้บัญญัติว่า “...หรืองานอันมีลิขสิทธิ์ของ
องค์การระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยร่วมเป็นสมาชิกอยู่ด้วยย่อมได้รับความคุ้มครองตาม
พระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา” ข้อความดังกล่าวประกอบ
กับพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ พ.ศ.๒๕๒๖ ซึ่งไม่ได้
กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับงานขององค์การระหว่างประเทศไว้ด้วย ทำให้เกิดการตีความได้สอง
ความเห็น คือ

ความเห็นที่ ๑ เห็นว่า งานอันมีลิขสิทธิ์ขององค์การระหว่างประเทศดังกล่าวย่อม
ได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ภายในประเทศ ทั้งนี้ โดยถือตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ
ลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๒๑ ที่มุ่งจะให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานดังกล่าวจะนั้น เมื่อในขณะนี้พระราช
กฤษฎีกายังมิได้กำหนดเงื่อนไขแห่งการคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ขององค์การระหว่างประเทศ
ย่อมถือว่าประเทศไทยได้ให้ความคุ้มครองแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ขององค์การระหว่างประเทศโดยไม่
มีเงื่อนไข

ความเห็นที่ ๒ เห็นว่า เมื่อพระราชกฤษฎีกาได้กำหนดเงื่อนไขแห่งการคุ้มครอง
งานอันมีลิขสิทธิ์ขององค์การระหว่างประเทศ ย่อมถือว่าประเทศไทยมีความประสงค์ที่จะยังไม่ให้
ความคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ขององค์การระหว่างประเทศ ดังข้อความตอนท้ายของมาตรา ๔๒
แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๒๑ ได้กำหนดเงื่อนไขไว้ว่า “...ทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด
โดยพระราชกฤษฎีกา” ซึ่งเงื่อนไขนี้ถือว่าเป็นเงื่อนไขบังคับก่อนจึงเป็นผลให้มาตรา ๔๒ นี้จะใช้
บังคับได้ก็ต่อเมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ขององค์การระหว่าง
ประเทศ ฉะนั้น トラบไดยังไม่มีพระราชกฤษฎีกา トラบนั้นก็ถือว่าประเทศไทยยังไม่ให้ความ
คุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ขององค์การระหว่างประเทศ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหา ดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ(สำนักงานปลัดกระทรวงและกรม ศิลปากร) และผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม(สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม)แล้ว มีความเห็นว่า ตามมาตรา ๔๒^๑ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้บัญญัติให้ความคุ้มครองแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศไว้สองประเภท คือ งาน อันมีลิขสิทธิ์ตามกฎหมายของประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์ซึ่ง ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย และกฎหมายของประเทศนั้นได้ให้ความคุ้มครองเช่นเดียวกันแก่งาน อันมีลิขสิทธิ์ของภาคีอื่น ๆ แห่งอนุสัญญาดังกล่าว ประเภทหนึ่งและงานอันมีลิขสิทธิ์ขององค์การ ระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยร่วมเป็นสมาชิกอยู่ด้วยอีกประเภทหนึ่ง ส่วนการให้ความคุ้มครอง งานอันมีลิขสิทธิ์ทั้งสองประเภทดังกล่าวตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ฯ นั้น ความในมาตรา ๔๒ ตอนท้ายได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่า “...ย่อมได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ภายใต้ เงื่อนไขที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา” ซึ่งหมายความว่างานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าวย่อมได้รับความ คุ้มครองตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ฯ ก็ต่อเมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาออกตามความในมาตรา ๔๒ กำหนดเงื่อนไขไว้แล้วเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะในตัวพระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดเงื่อนไขแห่ง ความคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าวไว้ หากแต่ได้บัญญัติให้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนด เงื่อนไขในภายหลัง ดังนั้น ก่อนที่จะได้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขตามมาตรา ๔๒ ขึ้น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๒๑ จึงยังไม่มีผลใช้บังคับแก่การคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่าง ประเทศ

ต่อมาเมื่อได้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองลิขสิทธิ์ ระหว่างประเทศ พ.ศ.๒๕๒๖ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๒๑ พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวก็ได้กำหนดเงื่อนไขแห่งการคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ ระหว่างประเทศไว้เพียงประการเดียว คือ งานอันมีลิขสิทธิ์ตามกฎหมายของประเทศที่เป็นภาคี แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย เท่านั้น ดังนั้นนับแต่ วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ พ.ศ.๒๕๒๖ มีผลใช้ บังคับ งานอันมีลิขสิทธิ์ตามกฎหมายของประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญา ฯ ย่อมได้รับความ คุ้มครองตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๒๑ ภายใต้เงื่อนไขในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ส่วนกรณีของงานอันมีลิขสิทธิ์ขององค์การระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยร่วมเป็นสมาชิกอยู่ด้วย นั้น เนื่องจากยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๒ ดังนั้น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๒๑ จึงยังไม่มีผลใช้บังคับแก่กรณีการคุ้มครองอันมีลิขสิทธิ์ของ

^๑มาตรา ๔๒ งานอันมีลิขสิทธิ์ตามกฎหมายของประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการ คุ้มครองลิขสิทธิ์ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย และกฎหมายของประเทศนั้นได้ให้ความคุ้มครองเช่นเดียวกัน แก่งานอันมีลิขสิทธิ์ของภาคีอื่น ๆ แห่งอนุสัญญาดังกล่าว หรืองานอันมีลิขสิทธิ์ขององค์การระหว่างประเทศซึ่ง ประเทศไทยร่วมเป็นสมาชิกอยู่ด้วยย่อมได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไขที่ กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

องค์การระหว่างประเทศดังกล่าว

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๖๗